

De ontspannen metropool, enkele bedenkingen

(Jef Van Staeyen in *Ruimte & Maatschappij*, jaargang 5, nummer 4, juni 2014)

Ik heb het artikel van Luuk Boelens (en de reacties) in het recentste nummer van *Ruimte & Maatschappij* [*De ontspannen versus de jachtige metropool. Pleidooi voor een horizontale planning*”, jaargang 5, nr 2, december 2013] geboeid én met enige ergernis gelezen. Er staan interessante en veelbelovende dingen in, over projecten, onderzoeken, samenwerkingen, positionering en dergelijke (heel goed), maar de meeste aandacht gaat naar het centrale deel, dat trouwens de titel van de tekst geleverd heeft: de ontspannen metropool.

Het is een hybriede tekst: hij ziet er uit als een wetenschappelijke bijdrage, met bronvermeldingen en een uitgebreid referentie-apparaat, maar is en blijft in feite een redevoering, een *retorische* tekst, dat is een tekst waarin toch wel anders geargumenteerd wordt dan in een wetenschappelijke bijdrage gebruikelijk is. (*But Brutus is an honorable man.*) Hier geeft dat grove titels waarmee niets minder dan *mythes* ontmaskerd worden... en flinterdunne bewijzen.

Om me tot één voorbeeld te beperken. De ecologische duurzaamheid van *Vlaanderen* steunt op één cijfer: de biocapaciteit van... *België*. Zou het kunnen dat Belgische biocapaciteitscijfers niet zomaar op *Vlaanderen* overdraagbaar zijn?

(foto uit *Atlas des Paysages wallons*, 2014).

Belangrijker — erger — dan die magere argumenten is echter het woordgebruik, waardoor Boelens doelbewust verwarring zaait. Hij gebruikt hetzelfde begrippenpaar *horizontaal-verticaal* zowel om een ruimtelijke situatie (uiteengelegd versus compact), als om een planningstraditie te beschrijven, waardoor hij de indruk creëert dat die twee noodzakelijk met elkaar gekoppeld zijn. Bovendien, en vooral, vaart zijn bijdrage onder de aanmatigende vlag van *de ontspannen metropool*. Boelens noemt het (op pagina 49) weliswaar *een voorlopige werktitel*, maar onderwijl is het kwaad geschied. Zonder enig argument dat de *horizontale* metropool effectief *ontspannen* is, wordt ze onder die kreet aan de lezers en toehoorders verkocht. Zijn we weer even zoet vóór die gewilde verwarring uit de weg is geruimd.

Foto Bart Dewaele, BDW (*De Standaard*, februari 2014)